

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsaki petek.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 5.44 K, za pol leta 2.72 K, za četrt leta 1.36 K; za Nemčijo za celo leto 5.96 K, za pol leta 2.98 K, za četrt leta 1.49 K; za Ameriko za celo leto 7.28 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati enkrat štiristopna petistrica 20 vin, večkrat ceneje po dogovoru.

12. štef.

V Ljubljani, dne 22. marca 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: **Uredništvo »Rdečega Prapora«**, Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: **Upravništvo »Rdečega Prapora«**, Ljubljana, Frančiškanske ulice štef. 8/1.

Obrtništvo in socialna demokracija.

Z vso usiljivostjo, katere so zmožne, ponujajo stare stranke obrtnikom svojo ljubezen. To je vselej zanesljivo znamenje, da se bližajo volitve. Nikoli ne ljubijo klerikalci in liberalci vseh stanov tako goreče, kakor v časih, ko potrebujejo njih glasove. V vsaki pesmi, ki jo zapoje obrtnikom, se pa ponavlja ena nota: Socialna demokracija sovraži obrtnijo.

Napredni narodi, pri katerih se je razvila industrija in so gospodarske razmera našega časa jasnejše, kakor pri nas, so se polagoma naučili, da je najbolje, smejati se takim trditvam. Pri nas se še ne vidi tako bistro kapitalizma in gospodarskih razdelitev, ki jih je povzročil, pa padajo take laži še na rodovitnejša tla, kakor drugod. Socialno-demokratska organizacija obrtnikov, kakršno najdemo n. pr. na Dunaju ali v Pragi, je danes pri nas gotovo nemogoča. Ali vendar treba povedati resnico in zavrniti obrekovanje, kajti tudi pri nas mora priti čas, ko bodo obrtniki izpoznali, da je vsa dosedanja takozvana obrtniška politika zgrešena in zavožena in vsekakor je bolje, če bodo takrat vedeli, kam vodi pot, kakor pa če bi imeli stati pred puščavo, v kateri se najdejo steze.

V dobi kapitalizma propada obrtnija. Kapitalistična industrija uničuje malo obrt. Tako uči socialna demokracija. Uči pa tako, ker dokazujejo to resnico vsakdanja dejstva, ker vidi vsako zdravo oko, da se veleindustrija razširja in vidi tudi, da propada mala obrt.

Ali nasprotnikom je to malenkost. »Glejte! socialni demokratje hočejo uničiti malo obrt!« kriče, »torej so sovražniki obrtnikov«.

Ako pove zdravnik, da ima bolnik difterijo, ali da je tuberkuloza nevarna bolezen, je torej sovražnik ljudstva!

Reakcionarni »nacionalni ekonom« se radi sklicujejo na statistiko. V njej se najde včasih dokaz, da se je v gotovem času povečalo število malih podjetij. Tedaj mislijo, da so ugnali socialiste v kozji rog, in trobijo, da se razvija obrt.

Statistika je zelo koristna znanost, ali kakor znajo klerikalci spravljati zoologijo, arheologijo, paleontologijo, antropologijo, astronomijo in še celo vrsto drugih znanosti v soglasje s starim testamentom, tako se tudi s statistiko včasih lahko dokáže, kar ni. Ustanovitve malih podjetij še nikakor ne dokazuje, da se res lahko ohranijo. Kdor pove, koliko pomočnikov je začelo delati na svojo roko, bi moral naštet tudi tiste mojstre, ki so nehali delati samostalno in že tedaj bi se slika močno izpremenila. Potem bi bilo pa še treba pogledati, kako živi večina takih mojstrov. Ako nimajo kapitala za etabliranje, da morejo najeti večje število pomočnikov in tedaj živeti od njih dela, ne pa od svojega, niso v svoji samostanosti nič drugega, kakor delavci, ki morajo sami plačevati mezdo. V prvem slučaju pa ne pridejo naprej z obrtnijo, temveč s kapitalom. Čim več ga imajo,

tem lažje izhajajo, tem bolje zaslužijo, tem uspešneje se upirajo konkurenci močnejših. Ali naravno je, da delajo tedaj konkurenco slabejšim. Oni ne povzdigujejo obrtnije, temveč samo svoje podjetje na škodo drugim obrtnikom. In če gre kupčija, najamejo še več pomočnikov, nabavijo si stroje, razširjajo podjetje in naenkrat so — tovarnarji. Nič ne de, če tudi še oslonejo v svoji obrtniški zadruzi.

Tak razvoj s pomočjo priženjenega ali podedovanega kapitala ne dokazuje prav nič na korist obrtnije. Da se izpozna položaj obrti, je treba pogledati take male mojstre, ki nimajo kapitala, pa morajo živeti samo od obrti. Kdor pa trdi, da se takim godi dobro, ali da imajo lepo bodočnost, jih naravnost slepi.

Ali socialna demokracija ne obljubljuje malim obrtnikom, da jih bode rešila, druge stranke jim pa obljubljuje to. Ako bi se šlo samo za obljube, bi jih raztresli tudi socialni demokratje lahko poln koš med obrtnike, kajti več kakor obljubovati tudi drugi ne morejo. Brezvestno je pa, če se izvaja odtod, da sovraži socialna demokracija obrtnike.

S trezno mislijo ni nič težkega, izpoznati prav položaj. Socialna demokracija zastopa delavske interese; to je pred vsem treba imeti pred očmi, tedaj je spoznanje lahko.

Delavci in obrtniki imajo skupnega sovražnika, kateremu je ime kapitalizem. To temeljivo dejstvo bi moralo odpreti oči tistim, ki se nalašč miže. Kapitalizem jemlje delavstvu svobodo, upogiba ga pod najhujši gospodarski jarem, obrtnijo pa uničuje. Delavci zapopadajo to resnico in se organizirajo za boj proti kapitalizmu. Obrtniki pa prenašajo, da se jih sčuje proti — delavstvu, na korist kapitalizmu. Ako je sovražnik skupen, tedaj je gotovo tudi mnogo interesov skupnih. Obrtniki ki bi izpoznali to, bi morali zavzeti napram socialni demokraciji popolnoma novo stališče.

Socialna demokracija se bojuje za izboljšanje delavskega položaja. To se pravi: Socialni demokratje hočejo, da si delavec lahko kupi dosti kruha in mesa; da mu ni treba hoditi bosemu in razcapanemu; da stanuje lahko v človeških sobah, pa ne v pasjih luknjah; da si lahko nabavi kakšno knjigo i. t. d., i. t. d. Mar je to na škodo obrtnikom? Izboljšanje delavskega gmotnega položaja je naravnost predpogoj za izboljšanje obrtniškega položaja. Ogromna večina konsumentov pripada delavskemu razredu in obrtnik ne more prodajati svojih izdelkov, ker jih delavstvo ne more kupovati. Kjer imajo delavci tudi več denarja, ga imajo tudi obrtniki.

Socialna demokracija ni stranka obrtnikov in ne more biti. Take stranke sploh ni. Ali vendar je socialna demokracija obrtniji najbolj koristna stranka. Kajti v gigantičnem boju med delom in kapitalom, katerega ne more nihče ustaviti, je socialna demokracija tista, ki vblažuje in ki odstranjuje največje brutalnosti. Ako ne bi zadrževale strokovne organizacije vsaj deloma kapitalističnega absolutizma in njegove vsemogočnosti, tedaj se ne bi le delavcu vse hujše godilo, ampak tudi srednji stanovi bi propadali hitreje, katastrofe bi jih zadevale nepripravljene in beda bi bila ravno v tistih krogih najgroznejša. Boj ki ga vodi delavstvo proti

delavstvu proti kapitalizmu, povzroča, da mali obrtniki se lahko dihaajo. Ščuvati obrtnike proti socialni demokraciji, je torej norost.

Politični odsevi.

O avstro-ogrskem pogajanju, ki se vrši med obema vladama zdaj na Dunaju, zdaj v Budimpešti, prihaja polagoma vendar kaj na dan. Ogrski trgovinski minister Kossuth je imel v Čegledu govor, v katerem je naglašal, da je Ogrska do leta 1917 še vezana, ali po tistem času zahteva na vsak način gospodarsko ločitev in samostalno colninsko področje. Veliko naspotje med avstrijsko in ogrsko vlado obstoji v tem, da hoče doseči Avstrija dolgotrajno pogodbo, Ogrska pa ne mara, da bi veljala dalje kakor do 1917, ker do tistega časa ne morejo Madjari napraviti lastne carine vsled že sprejetega colninskega tarifa in trgovinskih pogodb. Položaj kaže na to, da bode pogajanje brezuspešno. Razmerje med avstrijsko in ogrsko državo se izpremeni popolnoma; novi državni zbor bode imel nalogo, urediti avstrijske razmere brez obzira na Ogrsko in gospodarska ločitev bode nedvomna.

Na to uplivajo tudi zahteve, ki jih stavljajo Madjari na drugem polju. Dalmacija je danes de facto avstrijska dežela. Toda geografično je ločena od ostalih avstrijskih dežel, ker sega Hrvatsko Primorje med Istro in Dalmacijo. Vsled tega tudi do danes ni na suhem direktna zveza med Dalmacijo in Avstrijo; promet gre samo po morju. Avstrija si prizadeva že davno, da bi dobila železniško zvezo z Dalmacijo, kar bi bilo šamo čez Hrvatsko mogoče. V to pa ni hotela privoliti Ogrska. Sedaj pa je pripravljena dati dovoljenje, toda pod pogoji, ki so za Avstrijo nesprejemljivi; zahteva namreč, da dobi ona tudi direktno zvezo z Nemčijo pri Annabergu, ker bi pa šlo samo čez avstrijsko ozemlje. V obeh zahtevah je pač velikanska razlika. Avstrija hoče dobiti zvezo med svojimi lastnimi deželami, Ogrska pa z inozemstvom na račun Avstrije. Konflikt je toraj globoko segajoč in kako se reši, tega ni lahko prorokovati. Najbrže pa se razbijejo vsa pogajanja in gospodarsko pojde vsaka država svojo pot.

Za avstrijske Jugoslovane ima avstro-ogrski razpor poseben pomen. Gospodarski interesi Avstrije, v kateri žive danes Slovenci ter istrski in dalmatinski Hrvati, kažejo za sedanjo dobo, da je ločitev od Ogrske neizogibna. Toda to izvira največ iz sedanjih političnih, odnosno državopravnih razmer. V resnici je vsako gospodarstvo tem uspešneje, čim širša je njegova podlaga in združena Avstro-Ogrska bi bila vsekakor primernajše gospodarsko telo, nego razdruženi državi. Na ohranitev gospodarske skupnosti pa ni misliti, ker slijo Madjari — ponajveč iz državopravnih razlogov — na ločitev. In z ozirom na nenasitnost ogrskih vladajočih krogov je tudi za Avstrijo iz materialnih ozirov ločitev neizogibna. Tega tudi Jugoslovani ne morejo prezreti. Na drugi strani so pa kulturni razlogi Slovencev in Hrvatov temu stremljenju nasprotni. Tudi državopravno stališče Hrvatov, ki zahtevajo pridruženje Dalmacije, komplicira stvar. Za nas pač niso merovajni državopravni obziri, ki so nasprotni pojmu narodne avtonomije. Toda kulturni momenti so važni; oni pa kažejo, da je za kulturno zjedinenje Jugoslovancev še večja ločitev obeh državnih polovic nekoristna. Edino sredstvo, da se odpravi narodno-kulturno škodo, ki izvira iz strožje ločitve, je narodna avtonomija v Avstriji in narodna avtonomija na Ogrskem in Hrvatskem, ker daje Jugoslovancem brez obzira na politične meje priložnost, da delujejo skupno na kulturnem polju.

Goriški deželni zbor je sprejel spakledrano volilno reformo, ki je zmanjšalo, da mu ni para. Reakcionarni značaj sedanjega deželnega zbora se ni mogel nikjer tako pokazati, kakor v tej ljud-

Sodrug i in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

stvu, napredku in enakopravnosti sovražni reformil Na zadnjem shodu v Sovodnjah je predložil sodrug Milost z ozirom na to pokveko, sledečo resolucijo:

«Goriški proletarijat protestira z vso odločnostjo proti reakcionarni in ljudstvu sovražni nakani združenih slovenskih in italijanskih nacionalistov v deželni zboru, ki je izražena v volilni reformi, katera daje 140 tisoč Slovincem dežele 14, 80 tisoč Italijanom pa 15 zastopnikov; obenem protestira, da se je napravilo za ves slovenski del dežele en sam volilni okraj s tremi zastopniki splošne kurije in se je tako napredno prebivalstvo izročilo na milost in nemilost nazadnjakom».

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Novo bulgarsko ministrstvo, ki se je konstituiralo vsled smrti bivšega ministrskega predsednika, je sestavljeno iz sledečih oseb: Predsedništvo in notranje zadeve Gudev, zunanje zadeve in stavbe Stančior, pouk Apottolov; drugi ministri so ostali na svojih mestih in sicer ima Genadijev trgovino, Savov vojaštvo, Pajakov finance, Panajadov pravosodje. Novi ministrski predsednik Gudev je Stambulovec.

Čudna nezgoda se je primerila v Peterburgu v tavrjski palači, ki je bila odkazana dumi. Prav nenadoma se je udril strop v zborovalni dvorani, na srečo ob času, ko ni bilo seje in je bila vsled tega zbornica prazna. Strop je bil baje preslab, da bi bil prenesel velike ventilatorje, ki so bili nameščeni nad njim. Pozneje pa je preizkuševalna komisija izrekla, da to ni mogel biti pravi razlog, ker so bili trami stropa dovolj močni, temveč da se je strop udril vsled izpremenjene toplote. Sploh pa je bila komisija mnenja, da prostori v tavrjski palači niso primerni za zborovanje dume; tudi Katarinina dvorana, ki služi za kuloar, ni brez nevarnosti. Komisija je pregledala več gledališč in je končno izrekla, naj se določi ljudski dom Nikolaja II. dumi za zborovanje.

Italijanski parlament je sklenil z 214 proti 24 glasov zakon, s katerim se zniža colnina na petrolej. Potem je bil odložen do 23. aprila.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte povsod za „Rdeči Prapor“!

Občinske volitve v Ljubljani.

Letošnja prva okrajna konferenca v Ljubljani je, kakor znano sklenila, da se udeleži stranka letos tudi volitev v občinski svet. Nagibi za ta sklep so bili zelo razumljivi. Leta in leta je zavlačila gospodujoča liberalna stranka, ki je v splošnem propadanju ohranila skoraj zadnjo postojanko še v ljubljanski občini, volilno reformo. Stalno opetovane obljube so ostale vedno neizpolnjene in tudi ko se je sestala okrajna konferenca, ni bilo še nobene gotovosti, ali pride volilna reforma sploh na dnevni red. Za koristi delavstva ni imela stranka, ki je na krmilu, nikoli smisla, še sanjalo se ji ni, da ima občina tudi na tem polju naloge. Čeravno je sedanjí občinski volilni red za stranko delavstva skrajno neugoden, je torej konferenca vendar sklenila, vstopiti v volilno borbo, in storiti kar je mogoče, da se odpre končno vendar tudi delavstvu pot v občinski svet in da si pribori primeren vpliv na občinsko upravo.

V smislu konferenčnega zaključka je sklenil okrajni odbor sporazumno z izvrševalnim odborom stranke takoj po seji občinskega sveta, na kateri se je določilo termin za dopolnilne volitve, da postavi stranka dva kandidata.

Dosledno temu sklepu priporoča stranka svojim pristašem in somišljenikom, ki imajo v Ljubljani občinsko volilno pravico v tretjem razredu, da glasujejo za socialno-demokratskega kandidata, sodruga

Etbina Kristana

in

dr. Antona Dermoto.

Jugoslovanska socialno demokratska stranka nima nobenega povoda, izpremeniti svoj sklep v čemurkoli in priporoča neodvisnim volilcem tretjega razreda, da soglasno volijo oba kandidata socialistične stranke.

Volilci!

Potrebe, da pride tudi v ljubljanski občinski svet opozicija, pač ni treba posebej utemeljevati. V zborih, v katerih ni opozicije in kritike, se mora izleči klikarstvo. Tudi v ljubljanskem občinskem svetu se je pokazalo, da mu čimdalje bolj primanjkuje iniciative, da nima sveže delavnosti in da se ne porodi v njem nobena nova ideja. Ljubljanska občina ima izvožen tir, novih potov pa ne pozna. To ne more biti drugače v zboru, v katerem odločuje neomejeno, ne le brez odpora, temveč celo brez kritike ena sama stranka. Jasno je pač, da je treba temu telesu vlti vsaj nekoliko nove krvi v žile. Socialno-demokratska stranka se ne moti glede faktučnega položaja v Ljubljani in razume, da ne more ob sedanjem volilnem redu s svojo močjo

doseči večine v občinskem svetu; prepričana pa je, da bi že nekoliko opozicije blagodejno uplivalo in hoče zato porabiti svojo moč tam, kjer je mogoče, da ustvari tako opozicijo.

Kdor torej noče, da ostane vsa občinska uprava brez kritične revizije, kdor hoče, da pridejo v občinsko gospodarstvo nove ideje, kdor hoče, da pride v občini tudi brezpravno ljudstvo do besede, naj voli v tretjem razredu brez obzira na glasove iz drugih taborov kandidata jugoslovanske socialno-demokratske stranke, sodruga

dr. Antona Dermoto

in

Etbina Kristana.

Volilci!

Delujte z vsemi močmi za uspehe!

Ne zanašajte se samo na svoje glasove, temveč agitirajte!

Dne 15. aprila na volišče vsi do zadnjega moža!

Volilni odbor.

Umetnost in književnost.

Trdina: Zbrani spisi. IV. knjiga. V zalogi L. Schwentnerja v Ljubljani je izšla četrta knjiga Trdinovih spisov, ki obsega nadaljevanje njegovih imenitnih bajk in povesti. Trdinovi spisi zaslužijo največje razširjenje; tako se vsaj deloma popravi težke grehe, ki se jih je prizadelo tudi temu pisatelju, preden je legel v grob. Cena broširani knjigi je 2 K, vezani pa 3 K. Po pošti 20 vin. več.

Društvene vesti.

Jugoslovansko delavsko društvo „Danica“ v Gradcu obdržava v tem letu 10 letnico svojega obstanka in sicer dne 19. in 20. maja. Društveni odbor se obrača na vsa jugoslovanska delavska društva s prošnjo, da ga razvesele z obiskom, ako ni mogoče korporativno, pa vsaj delegati. Društva, ki imajo tamburaško zboro, in se hočejo udeležiti slavnosti, se prosijo, da čim prej naznanijo to, da bi se naučili skupno nekoliko delavskih komadov in s tamburaši iz „Danice“ lahko skupaj igrali. Društvo vabi obenem sodruge, ki pridejo v Gradec, da pristopijo. Društveni prostori so v Dominikanski ulici štev. 7.

Iz stranke.

Kandidatura. Izvrševalni odbor je dogovorno s prizadetimi organizacijami in zaupniki sklenil, za volilni okraj 7, sodni okraji Postojna-Senožeče-Ilirska Bistrica-Vipava-Lož postaviti kot kandidata za državni zbor sodruga: **Anton Mozetič, prožni mojster južne železnice v Nabrežini.**

Sodruge zaupnike se naproša, da izmed vsakojakih oklicev in letakov nasprotniških strank vpošljejo vsaj po en izvod izvrševalnemu odboru na naslov upravnistva „Rdečega Prapora“. Ravno tako je poročati o vsakem tudi najmanjšem gibanju nasprotnikov, tako: o shodih, govornikih, vsebini govorov, številu vdeležbe itd.

Ljubljanske zaupnike se pozivlje k marljivemu nabiranju prispevkov za volilni sklad. Agitacijske znamke se dobe v upravnistvu lista. Kjer žele imeti kak shod, naj se to nemudoma naznani okrajnemu odboru ali pa strankinim zaupnikom.

Konferenca za volilne okraje Litija, Višnja gora in Radeče je bila dne 10. marca t. l. v gostilni M. Weinberger v Zagorju ob Savi. Na dnevnem redu je bilo: Državnozbornske volitve in taktika. Konference se je udeležilo 30 zaupnikov iz celega volilnega okraja. Delegat iz St. Vida pri Zatični se je pisмено oprostil, ker je bil službeno zadržan. Konferenca je začela točno ob 9. uri dopoldan. Predsedoval je sodrug Martin Repovš iz Zagorja. Sodrug Čobal je poročal o dosedanjem delu ter je razvil program dela, ki ga je še izvršiti. Da se izpolni volilno organizacijo, je treba, da se ustanovi v vsaki občini krajni volilni odbor, ki mora biti trajno in tesni zvezi z glavnim volilnim odborom, čegar sedež je v Zagorju. Sodrug Malovrh je poročal o agitaciji med kmetiskim prebivalstvom. O tem predmetu so govorili še sodrug Florijan Prosenc, Rostan in Vinkovec. Nadalje poroča sodrug Malovrh, da bode izhajal „Rdeči Prapor“ kot dnevnik in priporoča, naj se ga razširi čim najbolj mogoče, da se razvija s pomočjo časopisja uspešno propagando; obenem opozarja na potrebo povečanja volilnega sklada. Konferenca je soglasno sprejela sledeče sklepe: 1. Odbor okrajne organizacije se konstituirajo kot glavni volilni odbor. 2. Krajevni volilni odbori naj se konstituirajo čim prej mogoče ter naj naznanijo svojo ustanovitve glavnemu odboru v Zagorje. 3. Vse dopise je posiljati na naslov sodruga Miha Čobala v Zagorju ob Savi. Kandidatura sodruga

Ivana Cankarja je bila sprejeta z navdušenjem potem se je zaključilo konferenco.

24. štajerski volilni okraj! Vsi zaupniki in vsi sodrugi, ki hočejo pomagati v volilnem boju v okraju na levem bregu Drave, naj pošljejo svoje naslove nemudoma našemu kandidatu. Naslov: Sodrug Viktor Vukovec, obrtnik, Ljutomer. Kdor čita to opazko, naj opozori na to tudi druge njemu znane delavne sodruge.

Shodi.

Unec. 17. t. m. dopoldne se je predstavil na prav dobro obiskanem shodu pri Beletu sodr. Josip Kopač kot kandidat soc. demokratske stranke v našem okraju. Obrazložil je program in načela socialne demokracije. Zborovalci so njegovo kandidaturo z navdušenjem odobrili! Unec bo 14. maja volil enoglasno sodr. Josipa Kopača!

Rakek. 17. t. m. zvečer se je vršil pri nas obilno obiskani volilni shod, na katerem je obširno razpravljalo o državnozbornskih volitvah sodr. Anton Kristan iz Idrije, ki je tudi predstavil kandidata soc. dem. stranke sodr. Josipa Kopača. Burno pozdravljen, povzel je bojevnik za pravice delavskega ljudstva sodr. Josip Kopač besedo, ter obrazložil jedrnat program soc. demokracije. Kandidatura sodr. Josipa Kopača, katero je dal sodr. Ambrož, ki je predsedoval shodu, na glasovanje, je bila enoglasno odobrena. 14. maja pojde ves zavedni Rakek za sodr. Josipa Kopača! — 17. t. m. dop. je strasil tudi gosp. Gostinčar po Rakeku. Sklicali je zaupni shodi, kojega se je kljub strastni agitaciji, udeležilo 20 do 25 oseb, kateri so pa šle iz radovednosti prišli gledat klerikalnega možička, ki ima pogum, kandidirati v naših krajih, v katerih bodo 14. maja vsi oddali glasove za kandidata soc. demokracije!

Iz Cerknice. Kaj takega pa še ne! 500 do 600 ljudi na shodu, ki so ga priredili 17. t. m. ob 1/4 uri pop. socialni demokratje v našem kraju! Dvorana in vrt pri Zalarju sta bila polne zborovalcev. Krasni volilni shod je otvoril sodr. Ant. Kristan iz Idrije, ki je pojasnil tudi važnost današnjega zborovanja. Predstavil je kandidata sodr. Josipa Kopača, ki je nato povzel besedo, da razvije program socialne demokracije. Klerikalci so prignali na naš shod kakih 100—120 ljudi z namenom, da ga razbijajo. Sodr. Anton Kristan je opozoril klerikalne razgrajace, naj bodo mirni, inace bodo morali spoznati na sebi samih, sadove onega zakona, kojega so proti soc. demokratom skovali. Med govorom sodr. J. Kopača so klerikalci pod komando župnika iz Grahovega, kapelana iz Cerknice ter dr. Pegana iz Ljubljane delali razne medklince, češ, da bi napravili nemir. Ali ljudstvo jih je zavrnilo ter poslušalo prav zato poučni govor sodr. J. Kopača zelo napeto in pozorno. Po sodr. J. Kopaču se je oglasil — dr. Pegan, klerik, koncipijent odvetnika Vencajza. Šopiril se je kakor petelin na gnoju. Razume se samoposebi, da so mu kaplan Lavrenčič, grahovski fajmošter ter še par drugih, glasno pritjevali. Eden je celo vriskal. Ko je dr. Pegan končal, se je oglasil za besedo zopet sodr. Josip Kopač. V tem hipu je pa zadonela klerikalna komanda: nasi ven — in že so marsirali backi iz dvorane. Sodr. A. Kristan pa skoči na mizo ter izposluje si posluh, konstatira, da klerikalci zato pode svoje revčke s hoda, ker bode sedaj sodr. J. Kopač pokazal, kako nesramen je bil dr. Pegan v svojih izvajanih proti soc. demokraciji. (Tako je! Klerikalci so sleparji ljudstva! — doneli so klici zborovalcev). Odslo je 50 do 60 backov — 450—500 mož je pa še ostalo na zborovalšču ter še z večjo pozornostjo poslušalo Kopačev odgovor doktorčku Peganu! Končno besedo pa je povzel sodr. Ant. Kristan in, temeljito obračunavši s klerikalci, dal na glasovanje kandidaturo sodr. Josipa Kopača, ki je bila enoglasno sprejeta. Živel Kopač, naš kandidat, je odmevalo po dvorani in vrtu. — Tako zmagonosno je torej končal prvi soc. demokratski shod v Cerknici, in 14. maja bo videl slovenski svet, koliko rdečih glasov odda naša občina! — Liberalci so sklicali truce-shod, na isti dan in uro kakor mi, in celo v gostilno, ki stoji nasproti Zalarjevi, nabili so vse polno lepakov — udeležba pa je bila tako minimalna, da so kandidat Gruden in njegovi kortesi dr. Triller, Cham, idrijski Tovzes in Dragotin Lapajne kar strmeli. Par radovednih kmetov je prišlo gledat „gospode“, ali — zadosti so jih imeli! Vsi so bili pa enega prepričanje, da je gosp. Gruden prav lahko najpoštenjši mož, ali za poslanca nesposoben! V potu obraza so se trudili gg. kortesi govoriti praznim stenam! Da, da, — Cerknica bo rdeča! Naš kandidat je Josip Kopač, in nikdo drugi!

Grahovo. 16. t. m. zvečer je priredila soc. dem. stranka pri nas jako lepi uspeli volilni shod. Sodr. A. Kristan iz Idrije je v gostilni g. Oblaka ob 8. uri zvečer otvoril z jedratim nagovorom zborovanje ter predstavil sodr. Josipa Kopača kot kandidata za državnozbornskega poslanca. Sodr. J. Kopač je v poljudnem govoru obrazložil program soc. demokracije ter temeljito dokazal, da je edina soc. dem. stranka tista, katera se v resnici bori za zboljšanje položaja trpečega ljudstva. Kan-

didatura sodr. J. Kopača je bila enoglasno sprejeta. Shod je trajal tri ure. — Pripomnimo, da je bil ta shod prvi sploh, ki se je vršil na Grahovem. Doslej niso niti klerikalci niti liberalci še sklicali shoda v tem kraju. Socialna demokracija je prva šla v taj kraj; javno in jasno je prva povedala Grahovčanom svoj program. — Tamošnji klerikalci so proti sodr. Kristanu in Kopaču nesčuvali solske otroke, ki so metali kamenje na imenovana sodruga pri njiju prihodu v Grahovo. Pobožne Marijine device so jima napravile «ofreh» s škafi in renami, neki fanatizirani kovač pa je plesal ples sv. Vida. — Ali — kljub hujskarijam grahovskega popa, se je vršil lepi shod, ki je in bo obrodil obilo sadu. Večina Grahovskih kmetov bo volila sodr. Kopača.

Koseze. Pretečeno nedeljo smo imeli tukaj imenitno obiskan shod volilcev. Gostilniški prostori kakor tudi salon »pri Svedraču« so bili dobesedno natlačeni volilcev, pa tudi na dvorišču se je zbralo mnogo poslušalcev. Ob pol 4. uri popoldan je otvoril sodrug Kocmur zborovanje in med navdušenimi živio-klici je predstavil kandidata za ljubljansko okolico, sodr. Josipa Petriča, ki je, viharo pozdravljen v krepkem a zelo poljudnem govoru, raztolmačil prizadevanje socialno-demokratske stranke in naloge, ki čakajo novi državni zbor. Zavrnil je sleparske obljube klerikalne stranke in med velikim zanimanjem zborovalcev, zlasti kmetov, temeljito razkrinkal protiljudsko delovanje takozvane »Slovenske ljudske stranke«. Po končanem govoru je dal sodr. Kocmur kandidaturu sodr. Josipa Petriča na glasovanje, ki je bila z navdušenjem soglasno sprejeta. Nasprotno ni niti eden glasoval, dasi je shod bil pozvan v to. Nato je prevzel besedo sodr. Kocmur, ki je med drugim dejal: «Slovenec» piše, da se okoličanom ponuja za kandidata neki neznan Petrič. Danes je prišel med vas, da ga vidite in slišite; in lahko ste se prepričali, da je človek kakor ste vi vsi, samo bolj pameten je kakor dr. Šušteršič. Da, neznan je bil doslej vam kmetom, saj je priprst delavec, ki si z žuljavimi rokami služi grenki kruh. Dr. Šušteršič, ki meni, da ima vso modrost in ves slovenski narod v zakupu, je seveda bolj poznat; ali za slovensko ljudstvo bi bilo stokrat bolje, da nikdar ne bi poznalo tega advokata. (Viharno ploskanje). «Slovenska ljudska stranka» ni ne slovenska in ne ljudska, najmanj pa krščanska. Dr. Šušteršič, njen viceadmiral, pošilja svojega sina v nemško šolo, (klici: Sramota!) pa tudi sicer se v famijarnih krogih klerikalnih prvakov govori le nemško! (klic: Schweitzer!) Ljudska ta stranka ni, ker se v njenem vodstvu ne nahaja ne en priprst kmet, pač pa jo vodi truma advokatov in doktorjev, tem na čelu pa stoje graščaki: dr. Jeglič, dr. Šušteršič, Fran Povše in penzionirani dvorni svetnik Šuklje. Katoliška ta stranka ni, saj je katoliško ime ostentativno zavrgla in dr. Krek je lansko leto v Medvodah poteptal v blato zadnje stranke katoliškega značaja v klerikalnih organizacijah. Za tem je govornik temeljito opisal krivičnost sedanjih davčnih sistemov, zlasti pa se je pečal z militarizmom, za kojega so klerikalci, med njimi dr. Šušteršič, vedno z veseljem dovoljevali ogromne svote ljudskega denarja. Edino strasililo, ki se ga klerikalci še z uspehom poslužujejo, je to, da lažejo, da hočejo socialisti ljudem vero vzeti. Med napetim zanimanjem zborovalcev je govornik primerjal delovanje klerikalne stranke z nauki Kristusovimi, za kar je opetovano žel burno odobravanje. Če kdo ljudstvu jemlje vero, tedaj so to klerikalci in nihče drugi. Z grozovitimi živio-klici na socialno demokracijo je sklonil nad dve uri trajajoči shod, ki bo prav gotovo obrodil še lepih sadov. Po shodu se je prišlo mnogo kmetov z željo, da bi se tudi v drugih krajih priredilo enake shode. No, klerikalcem bo še žal, da so glasovali za volilno reformo. Zakon o svobodnem zborovanju jih že sedaj tepe po repu!

Brezice na Štajerskem. Ko so se štajerski liberalci in klerikalci v breziškem »Narodnem Domu« med seboj pošteno zavralsali, so sklenili, složno za braniti socialnim demokratom pristop v okraj »Narodnega Doma«, v katerem so oboji smeli razgrajati, da se še danes govori po vsem okraju o tistih rabukah, niso smeli dobiti socialni demokratje za mirno zborovanje. Ali obojestranski veljaki so naredili napačen račun. Ker je »Posojilnica« odrekla prostor v »Narodnem Domu«, so priredili socialni demokratje volilni shod v hotelu Adamus v torek, dne 19. t. m. dopoldan in so popolnoma dosegli svoj namen. Shoda se je udeležilo blizu 100 volilcev, železničarjev in kmetov. Sodrugi Čobal, ki se je predstavil kot kandidat za 29. štajerski volilni okraj, je razvil na shodu svoj program. Povdarjal je, da kandidira kot socialni demokrat ki ne zataji nobenega socialističnega načela. Potem je govoril temeljito o delavskih in kmetijskih razmerah ter je pokazal, kje in kako se lahko pomaga malemu kmetu, ne da bi mu se obljubovalo česar ni mogoče izpolniti. Polemiziral je nadalje proti trditvam klerikalcev, ki bi radi zbegali volilce s frazami, kakršnih se nasprotniki drugod že davno sramujejo. — Govoril je tudi sodrug Etbin Kristan ki je pokazal, da imajo kmetje in delavci skupnega nasprotnika, veliki kapital in veleposestvo ter je

razvil temeljna načela socialne demokracije. Oba govora so volilci pazno poslušali ter so govornike večkrat prekinili z glasnim odobravanjem. Čeravno so nasprotniki zadnje dni neprenehoma trgali socialno demokratske lepke, vendar niso mogli preprečiti shoda, ki je imel jako lep uspeh in bode obrodil dober sad.

Veliki Obrež na Štajerskem. Leta in leta so trdili naši nasprotniki, da na kmetih ni tal za socialno demokracijo. Pogostoma je bilo vietiti, kakor da bi bila ta trditev resnična. Zlasti klerikalci pri nas pa slogaši sploh, so ščuvali kmete proti socialnim demokratom, o katerih so pripovedovali največje grozote in tako se jim je pač dostikrat posrečilo, razburiti kmete. Toda večnosti ne doživi nobena sila. Pri nas so se kmetje tembolj navelečali tega terorizma, ker gospodje voditelji iz meščanskega tabora niso imeli za kmeta nič drugega, nego lepe obljube pred volitvami in pozabljenje po volitvah. In v torek na Jožefovo je napočil dan, katerega ne bodo veseli naši klerikalci in liberalci. Imeli smo socialnodemokratski volilni shod. Nasprotniki so nam delali težave, kolikor so jih le mogli. Prvi prostor za shod nam je bil zadnji čas odpovedan. Našli smo drugo gostilno. Posestniki gostilne je pisal gospod župnik, da ne sme za nobeno ceno dovoliti zborovanja. Ali gostilničarka se ni ustrašila žuganja in imeli smo vendar shod. Pa imeniten shod! Kaj takega še ni bilo nikoli v našem kraju. Več kakor 300 volilcev iz cele okolice se je zbralo in čeravno je bil prostor precej tesen, so vendar v tisti stiski vztrajali do konca. Otvoril je shod sodrug Sitter iz Trbovelj, ki je radostno pozdravil zborovalce in je podal besedo najprvo sodrugu Čobalu, katerega je predstavil kot kandidata za laško-brežiški volilni okraj. Sodrugi Čobal je v poljudnem govoru opisal težave, ki jih mora prenašati v sedanjih razmerah delavno ljudstvo sploh in z njim tudi mali kmet, pa je raztolmačil vzroke bede in sredstva, s katerimi bi se lahko doseglo izboljšanje. Zborovalci so mu burno pritrdili. Potem je dobil besedo sodrug Etbin Kristan, ki je razjasnil nasprotje med kapitalizmom in med proletariatom ter je dokazal, da ni mogoče, enako delovati za bogatine in za reveže. Tudi njegov govor je povzročil burno pritrdjevanje in zborovalci so soglasno pritrdili Čobalovi kandidaturi. Sodrugi Sitter je podal praktična navodila za reklamacijsko postopanje iz za izvrševanje volilne pravice ter je zaključil neizmerno animirani shod, ki je trajal skoro 3 ure. Zborovalci pa so izrekli željo, da bi prišli še večkrat socialni demokratje med nje ter so zatrjevali, da še nikoli niso slišali besed, ki bi jim bile tako ugajale, kakor na tem shodu. Torej za socialno demokracijo so tudi tukaj tla, pa še rodovitna. To se pokaže tudi dne 14. maja.

Ljutomer. Na velikonočni ponedeljek je tukaj velik volilni shod socialnodemokratske stranke v dvorani gospoda Vukovca.

V Rovodnjah se je zbralo v veliki dvorani društva »Nada« okrog 200 volilcev. Govoril je sodrug Milost o delavstvu, o narodnosti in o verstvu. Sodrugi Elija Batistič je predlagal sodruga Milosta kot kandidata za državnozborske volitve v goriski okoli, kar je bilo ob burnem odobravanju soglasno sprejeto. Milost je govoril potem še o programu socialne demokracije. Shod se je zaključil z glasnimi živio-klici na socialno-demokratsko stranko in na kandidata.

Na Goriškem se socialno demokratska stranka pridno giblje in dela za volitve. Tudi v nedeljo, 17. t. m. je bilo več uspešnih shodov, o katerih smo dobili poročila.

V Št. Ferjanu je bil dobro obiskan shod. Govoril je sodrug Ropas. Med navzočimi je bilo veliko navdušenje.

V Solkanu je govoril na shodu volilcev sodrug Zekovič. Zborovalci so soglasno in ob burnem odobravanju sprejeli kandidaturu sodruga Milosta. Po shodu je bila inprovizirana demonstracija.

Gorica. V ponedeljek, 25. marca, bode v veliki dvorani »Trgovskega Doma« velik volilni shod s sledečim dnevnim redom: 1. Prihodnje državnozborske volitve in socialna demokracija. 2. Kandidatura socialno-demokratske stranke za gorisko okolico. 3. Eventualnosti. Govorila bodeta sodruga Milost in Ropas. — Kakor je videti, bode shod izmed najsijajnejših, kar jih je doslej imela Gorica. Iz okolice se pripravljajo socialni demokratje v velikem številu na shod. Agitirajo pa tudi naprednjaki in klerikalci; govori se, da nameravajo preprečiti razglasenje naše kandidature. To se jim pač ne posreči. Sodrugi Etbin Kristan iz Ljubljane je na vabilo tukajšnjih sodrugov obljubil, da pride na shod, ako ne bode zadržan na Koroškem.

V tržaški okolici so bili zaupni shodi volilcev v Barkovjiah, v Škednju in na Greli. Udeležilo se je prvega 100, drugega 60, zadnjega 100 volilcev. Uspeh je bil povsod izreden.

V Rojani pri Trzinu je bil v nedeljo, 3. t. m. shod zaupnikov rojanskega okraja, ki je imel na dnevnem redu državnozborske volitve in konstituiranje okrajne organizacije. Govorili so sodrugi Fran Jernejčič, Anton Jernejčič in Ivan Regent. Debata je bila zelo animirana. V odbor

okrajne organizacije so bili izvoljeni sodrugi Fran Jernejčič, Dragotin Škerl, Fran Iglič, Fran Soifert in Ivan Urenk. Odboru se je naložilo, da razvije agitacijo za dnevnik »Rdeči Prapor« in da skliče v najkrajšem času volilni shod.

Barkovlje. V nedeljo, 24. t. m. ob 11. uri dopoldne bode na vrtu novega konsumnega društva volilni shod. Vsi sodrugi in somišljeniki volilci so vabljeni, da se udeležijo tega shoda.

Ljubljana. Okrajna organizacija v Ljubljani priredi na velikonočni ponedeljek, dne 1. aprila volilni shod v Mestnem domu na katerem bodeta govorila sodruga Ivan Cankar, Etbin Kristan in dr. Anton Dermota. Vse pobližje bode pravočasno objavljeno. Sodrugi! Somišljeniki! Agitirajte za obilno udeležbo!

Domače stvari.

Liberalni volilni shod je sklicalo za nedeljo »Slovensko politično društvo« v »Mestni Dom«. Ker velja sedaj nova postava o volilni svobodi, so torej tudi liberalci lahko govorili v Ljubljani, ne da bi bilo treba socialno-demokratske zaščite, kakor lani. Ako ne bi bilo te blagodejne postave, se ne vé, kako bi se bilo godilo, kajti težko ne bi bilo, majorizirati shod, na katerem ni bilo niti 400 ljudi, pa še med njimi k večjemu dve tretjini liberalcev. Shod je imel namen, določiti liberalne kandidate za občinski svet in za državni zbor. Poročal je dr. Triller, ki je na veliko začudenje poslušalcev povedal, da so se socialni demokratje zavezali, pri ožjih volitvah povsod podpirati liberalne kandidate, ako postavijo liberalci sodruga Etbina Kristana kot kandidata za občinski svet. Po kakšni asociaciji idej je prišel dr. Triller do tega, da je govoril na shodu kaj takega, ne vemo; odločno pa izjavljamo, da dr. Trillerjevega kompromisa ni in socialni demokratje bi morali biti žreli za norišnico, ako bi sklepali take pogodbe, ki bi pomagale nasprotnikom povsod do državnozborskih mandatov za ceno enega občinskega sedeža. Socialni demokratje niso vstopili s svojo energijo v državnozborski volilni boj, da zavarujejo drugim mandate, temveč hočejo sebi priboriti čim več je mogoče prostora v državnem zboru, že zato, ker so prepričani, da ne more nihče slovenskega ljudstva zastopati tako uspešno, kakor slovenski socialisti. Ako se je dalo drju. Trillerju napačen nalog, naj se zahvali na pristojnem mestu. Za nas ponudba ni kompromis. To bi pač tudi liberalci lahko vedeli... Za državnozborskega kandidata je predlagal dr. Triller župana Hribarja, moral je pa povedati, da je župan doslej odločno odklanjal kandidaturu. Dr. Triller je govoril, kakor da imajo liberalci ta mandat že v žepu. Morda misli, da ostanejo socialno-demokratski volilci pri prvi volitvi sploh doma, le da ne bi prišel njih kandidat v ožjo volitev. Toda socialno-demokratski pristasi bodo storili svojo dolžnost od prvega do zadnjega in če že ne bi bilo mogoče, da zmagajo pri prvi volitvi, napno vendar svoje moči tako, da pride gotovo socialni demokrat v ožjo volitev. Tak je položaj in že zato je smešna, apodiktčna trditev, da bodo socialni demokratje pri ožji volitvi glasovali za tega ali za onega. Naše mnenje je, da je za liberalce prva skrb, da dobe sploh kandidata. Seveda je to njih briga in nas za to ne boli glava.

Pozor! Vsaki dan je pričakovati, da razglase občinski uradi volilne imenike. Vsakemu volilcu je prosto, prepričati se v volilnem imeniku, če je vpisan. Ako ni vpisan, naj to takoj preskrbi stem, da prinese s seboj delavsko knjižico ali drugi izkaz da je avstrijski državljani, da je štirindvajset let star in da je bival do časa razpisane volitve vsaj že eno leto neprenehoma v občini ter s ten reklamira svoj glas; ako ne, izgubi svojo volilno pravico. Torej, brigajte se za vaše pravice.

„Nova Doba“ je z nami silno nezadovoljna. Ne gre ji v glavo, da nam ne imponira njen program, pa misli, da zato ne, ker ni prepisan iz socialno-demokratskega programa. Gospodje doktorji »Gospodarske stranke« se motijo. S socialno-demokratskim programom deluje itak naša stranka in bilo bi gotovo smešno, ako bi se ustanovila nova stranka z enakim programom. Toda kar je objavila »Nova Doba« sploh ni program. Pač pravi gospodarsko glasilo, da so bila tisto samo vodilna načela; ali z zdravimi očmi se je vendar lahko natančno čitalo nad tistimi »načeli« naslov »Program Slovenske Gospodarske Stranke«. Torej?... Pa tudi načelna deklaracija bi morala povedati vsaj nekaj o namenih stranke. Kdor pa razvdi iz tistih stavkov, kaj pravzaprav hoče »Gospodarska«, mora biti velik modrijan. Iz raznih člankov se pač razvdi nekaj, namreč da misli nova stranka protežirati klerikalizem. Sicer pa hoče samo pospeševati nacionalizem. Za to pa po našem mnenju res ni bilo treba nove stranke. In vrhu tega je ta ideja tako stara, da bi bili dali svojem glasilu z večjo pravico ime »Stara Doba«, nego pa »Nova«.

Tudi ljubljanski uradniki južne železnice so se otrsli tradicionalne hiperlojalnosti, pa odločno zahtevajo dejanj, mesto doslej običajnih praznih

obljub od vrhovnega ravnateljstva na Dunaju. Pokazuje se, da tudi ljubljanski uradniki niso zadovoljni z osrednjim vodstvom društva železniskih uradnikov na Dunaju, pa hočejo izpregovoriti energično besedo, ki naj se jo čuje navzgor in navzdol. Iz tega vzroka, pa vsled nekega dopisa dunajske skupine, je ljubljanska skupina sklicala v prostore hotela »Južni kolodvor« na večer pretečene nedelje shod, ki je bil izborno obiskani. Poleg skupin Gorica (g. Stroj) in Maribor (g. Kejžar) je bila tudi proga številno zastopana, i. s.: Zalog, Litija, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Zidanmost, Postojna, Rakek in St. Peter od južne, ter Jesenice od državne železnice. Predsednik g. Negovetič je s krepkim nagovorom pozdravil zbor, zlasti pa zastopnike zunanjih skupin ter odposlance s proge. V nadaljnjem govoru opisuje trpljenje železniškega uradnika. Železniški uradnik nikdar prost, večno se menjavata služba in spanje in zopet služba in spanje. V eksekutivni službi nima praznika, zanj je vsak dan enak. Vsak trenutek je v kriminalu. Uradnik v skladišču dela od 7. ure zjutraj do 8., pa tudi do 9. ure zvečer! (Klic: Tudi do desetih!) Priklenjen je kakor pes in se ne sme odstraniti brez dovoljenja inšpektorata ali direkcije. Vsakemu drugemu je draginja povod, da vtemeljuje zahtevo po izboljšanju svojega položaja, le železniškega uradnika se dosledno prezira. Naše zahteve so malenkostne. Reprezentujemo stan in potrebujemo boljše hrane, ker opravljamo nočno službo. Železniški uradnik je več kot pošten, saj dela več kot predpisi veleajo. Zahtevamo, da se nas gmotno zadostno podre, toda ne morda s kakimi »trinkgelderji«! Če bodo vsi železničarji stali v naših vrstah, bo zmaga naša. Ljubljanska skupina bo prva, ki bo k tej zmagi pripomogla. (Navdušeno pritrdjevanje.)

O dnevnem redu poroča g. Borštner. Omenja okrožnico ravnateljstva od decembra 1900, po koji se je uradnikom južne železnice zboljšalo plačo po 4, oziroma 3 1/2 gl. na mesec! (Ironično posmehovanje.) Zahtevali smo po 400 K pobiljška na leto, dalo se nam je pa le 3 1/2 gldinarja! Vsaka služkinja si lažje pribori boljše ekzistenco! Za višje uradnike se je pač nekaj storilo, za nižje pa nič. L. 1905 smo dobili boljše plače. Ali naj slepo sprejememo, kar se nam ponuja, ali naj vstrajamo pri naših prvotnih zahtevah? V prvem slučaju bo naša akcija pokopana za nedogleden čas. Ukreniti se mora na vsak način nekaj! (Klic: Iz lastne moči!) 23. marca se vrši na Dunaju zborovanje, sklicano po dunajski skupini. Sklene naj se primerno resolucije in odpošlje 2 delegata, ki bodeta poročala o položaju. Pa ni dovolj, ako se samo delegate odpošlaja, temveč je treba celokupnega delovanja, kajti edino naša krivda je, ako se nam doslej ni nič dovolilo. Železniški minister dr. Derschatta je sam dejal: Organiziert Euch! Zdi se mi pa, da je cela stvar prenapljena, kajti zborovanje se vrši 23. t. m., obvestilo o tem pa smo dobili šele 16. marca. Ker bo 23. marca marsikomu izmed tovarišev nemogoče, udeležiti se zborovanja, sem zato, da se ga preloži na dan 24. t. m.

Debata, ki se je razvila po zelo stvarnem poročilu g. Borštnerja, je bila prav živahna. G. Vertovšek pove, da je po stranskih potih izvedel, da se hoče zvišati le prispevek k stanarini za 10%. To bi bila bogatela! (Ogorčenje.) Personalna komisija se je izkazala nedeljavno. Treba bo energično poseči vmes! Gosp. Kejžar (Maribor), živahno pozdravljen, naznani, da je zborovanje 2. februarja v Celju sklenilo, zadovoljiti se le s povišanjem od 400 K. Osrednje vodstvo na opetovana pisma ni dalo nobenega odgovora. Ravnateljstvo bi rado nekaj dalo, pa samo ne ve kaj. Osrednje vodstvo nam meče le pesek v oči. Iz Liesinga sem izvedel, da meni personalna komisija odložiti mandate. To ne bo imelo nobenega učinka. Delegate bomo izvolili iz naše srede. Ako se sprejema delegate delavcev, se mora tudi naše. Ne sme se jih pa pustiti na sprejem čakati 8 dni! Tudi v Brucku se je vršilo enako zborovanje. Dunajčani naj le zborujejo, 7. aprila bomo pa v Mariboru. Pooblaščen sem, predlagati zahtevo, da se dunajsko zborovanje preloži na 24. marca. G. Stroj (Gorica) se v imenu skupine, ki jo zastopa, izjavi v istem smislu. G. Borštner: Delegati naj se oborože z ostrimi resolucijami. Govori se, da bomo glede plač presenečeni. Morda bomo že tekom tega ali prihodnjega meseca imeli črno na belem, kar se nam ponuja. G. Vertovšek opozarja na boj železničarjev onstran Litve, ki ga izvestni tukajšnji krogi izrabljajo. Sem za energičen nastop, resolucija mora imponirati. G. Pahor: Sklepe naj se sporoči centrali brzojavno. Čas je kratek. Ostane naj se pri prvotnih zahtevah. Gospod Borštner: Odbor je to storil že pismeno takoj po sprejemu obvestila o sklicanju shoda. Obvestil je o tem tudi druge skupine. Od centrale se je zahtevalo brzojavnega odgovora. Pa ga še nismo dobili. G. Negovetič pojasni, da leži brzojav na pošti; prosil je za telefonično obveščenje o njegovi vsebini. G. Kejžar dvomi, da bi dunajski shod imel pravico, napravljati definitivne sklepe, ker bi se s tem vmešaval v delokrog centrale, dočim sklicuje zborovanje le skupina Dunaj-Južni kolodvor. Te dvome bodo imele najbrže tudi druge podružnice. G. predsednik prekine zborovanje za 5 minut, da se zborovalci zedinijo glede resolucije. Med tem dospe brzojav iz Trsta.

Otvorivši zborovanje, prečita predsednik brzojav skupine Trst, ki se izreka z ljublanskimi tovariši

solidarno in enako zahteva preložitve zborovanja na dan 24. marca. Po daljšem, vsestranskem razmotrivanju sprejme zbor soglasno sledečo resolucijo:

«1. Brzojavno se sporoči: Ljubljanska skupina zahteva soglasno s skupinami (se navedo imena) preložitve zborovanja od 23. na dan 24. marca. 2. Ostane se pri prvotnih zahtevah zvišanja za 400 K, pri obdržanju dosedanjih presledkov avanziranja. 3. Na druge predloge odposlanci ne smejo pristati. 4. Ta sklep se sporoči vsem skupinam.» Sklene se, na vsak način skicati shod tudi v Maribor. Po rešitvi še nekaterih drugih zadev se med živahnim odobravanjem enoglasno izvoli delegatom g. Borštnerja za Ljubljano in g. Štefina (Zidanmost) za progo. Ko shod izvoljenima delegatoma izreče neomejeno zaupanje in jima da pooblastilo tudi za slučaj, ako bi bile zahteve odklonjene, pa bi bilo potrebno, izvajati skrajne konsekvence, se izvoljena zahvalita za izkazano jima zaupanje in obljubita, kar najenergičneje zastopati težnje gg. tovarišev. Ko g. Kejžar izrazi pomislek, da bi eventualne grožnje za sedaj ne bile oportumne, se sklene na predlog g. Šmuka, po vzoru Dunajčanov ustanoviti razgovorjalne krožke uradnikov južne, kakor tudi državne železnice.

Ker je bil s tem dnevi red izčrpan in se in nihče več priglasil za besedo, je g. Negovetič z lepim navdušenim govorom, pozivajoč tovariše na nevstrašen boj in izreki zahvalo listoma »Rdeči Prapor« in »Slovenec«, med bojevitim razpoloženjem udeležnikov zaključil pomembni shod.

Želimo gg. železniškim uradnikom najlepših uspehov in zagotavljamo, da jih bo organizovano delavstvo v slučaju potrebe podpiralo moralno in fizično do skrajnosti. Najlepši dokaz zato imajo v Trstu, kjer se je vse socialno-demokratsko delavstvo kot en mož postavilo v boj in tudi doseglo lepih uspehov. Želimo pa tudi, da bi tudi gg. ljubljanski uradniki kaj kmalu prišli do prepričanja, da je njihovo mesto edino-le v delavskih vrstah, saj jih velekapitalistična družba izkorišča ravnotako kakor delavce. Tržaški njihovi tovariši so jim pokazali pot, po kateri jim je iti.

Toliko političnih otrok kakor v Ljubljani, se menda ne najde nikjer. Ali si morete misliti večjega političnega otroka, kakor je dr. Triller? Recimo da bi bili socialni demokratje res sklenili kompromis z liberalno stranko; kako visoko je treba ceniti politično modrost liberalnega veljaka, ki razbodbna to ves srečen, da sme razkriti slabost svoje stranke, ki ne pride iz lastne moči do nobenega mandata več? »Prijetelji, revčki smo, revčki, ampak socialni demokratje nam bodo že pomagali iz blata!« ... To je po dr. Trillerjevih nazorih vrhunec politične kombinacijske umetnosti. Ali otrok ni le, kdor čenča brez realne podlage. Mar je dr. Šustersič manjši otrok, ki poteče ves uplašen v Bizovik in — verjame? Koliko velika bi mogla biti burka, da je klerikalni možakarji ne bi verjeli? Otroci! Otroci!

Klerikalci in liberalci se pripravajo, koga bi imeli socialni demokratje podpirati pri ožjih volitvah. Zgodilo se je celo, da so začeli v obeh taborih študirati socialno-demokratski program in njegova načela. Ali zakaj se mučijo gospodje toliko stem edinim vprašanjem? Pri ožjih volitvah bode najbrže mnogo bolj aktualno vprašanje, kako se bode ravnala — napram socialni demokraciji tista respektivna stranka, ki ostane — izven ožje volitve.

Uradništvu je dr. Pegan kot Gostinčarjev korteš v Cirknici napravil lepo uslugo. Očital je mož uradnikom, da so zadnje čase od države prejeli in snedli 240 mil. K, da torej duhovnikom ne sme nihče ničesar očitati, ako se jim je povišalo plače. O odkritosrčni prijaznosti S. L. S. do uradništva svedoči ta izjava. Kajti v Ljubljani se mu klerikalci laskajo kolikor morejo, da bi ga izvabili v svoj tabor ali pa ga vsaj pridobili za volitve. Iskrenejša bo gotovo izjava, s katero zagovarja dr. Pegan v ognju debate duhovčino in pobija uradništvo, nego oficielni volilni program S. L. S., kateri vabi uradništvo v svoje vrste!

Huda bo! Na zadnjem šentvidskem shodu je neki fantalin iz škofskih zavodov skušal motiti zborovanje z raznimi neotesanimi medklci. Ko se je našim zdelo že preveč, prijeli so dečka za ušesa, ga potisnili v sobo kakor lesenega volka, predsednik mu je pa podelil besedo. Komaj pa je fant povedal, da »mi smo že zadnjo nedeljo postavili za kandidata dr. Šustersiča«, je nekemu sodrugu šinila srečna misel v glavo, da je vprašal Ermana (tako se piše ta krščanski junak) koliko je star. Erman se je sicer malce obotavljal, ali končno je vendarle moral povedati, da 18 let! Pri tem se je ves shod glasno zasmejal in vse vprek je klicalo: Če taki ljudje dr. Šustersiča postavljajo za kandidatom, potem ima lahko dobro obiskane shode. »Slovenec« in »Domoljub« pa naj prihodnje o takih epizodah raje molčita, ker se znata še večkrat blamirati! Res, huda bo, huda! Pa ne nam, ampak — dr. Šustersiču!

Sanje premilostive gospé dr. Šustersičeve. Nedavno tega je listonoša prinesel dr. Šustersiču v Ovičevu hiši večje stevilo pisem in drugih korespondenc. Advokatova boljša polovica ga ljubeznivo sprejme, mu odvzame pisma, pa jih v veliki naglici prebrska, kakor da bi nečesa iskala. Menda ni zaželenega lista našla, kajti na pol v stran obrnjena, smehlja se, reče listonoši: »Na, hoffentlich werden Sie uns bald einen Brief

bringen mit der Aufschrift »Excellenz«! Ne spodtikamo se ob tem, da je soproga voditelja »Slovenske Lj. St.« nagovorila listonošo v nemškem jeziku, zanima nas pa, kakšne želje gojita dr. Šustersič in njegova boljša polovica, vzlic temu, da je prvi na znanem shodu na Starem strelišču v Ljubljani dne 4. januarja 1903 se izjavil: Da se mi ne bo očitalo, da igram demagogijo slovesno izjavljam, da se takoj umaknem s političnega pozorišča, kakor hitro bo ljudstvo dobilo to pravico! Takrat voditelj slovenskih klerikalcev se ni slutil, da pride to tako kmalu!

Socialni pregled.

Mizarski pomočniki, pozor! V Berlinu se je med lesnimi delavci in podjetniki razvil velikanski boj, ki se žuga raztegniti preko cele Nemčije. Kakor se nam poroča, nameravajo podjetniki s 1. aprilom 1907 odpustiti vse organizovane lesne delavce v tinenju, da bodo stem uničili strokovno zvezo lesnih delavcev. Pa se bodo zmotili, kajti za organizovanimi nemškimi mizarji stoji organizovani proletarjat celega sveta. Vsled tega pozivljemo vse slovenske lesne delavce, naj ne iščejo dela v Nemčiji in naj se na noben način in pod nobenim pogojem ne puste zapeljati po agentih, ki jih bodo nemški podjetniki nedvomno odposlali tudi v jugoslovanske pokrajine. Ravnotako naj se vsak mizar preje informira pri podružnici lesnih delavcev v Ljubljani, v Trstu ali pa v upravnistvu »Rdečega Prapora«, preden se odzove raznim dvoumnim inseratom v meščanskih listih. Ako nemški tovarnarji res izvrše ta brutalni čin, bo s 1. aprilom do 150.000 mizarjev brez dela. Torej pozor, lesni delavci!

Dopisi.

Kočevje. Ko smo pri nas vpeljali organizacijo rudarjev, spomnili so se takoj tudi naši gosp. duhovniki, da je treba tudi nasprotnikov. Vpeljavati so začeli krščansko socialno društvo za delavce, in to na tako spreten način, da se mora res vsakdo čuditi izurjenosti gosp. kaplana Demšarja. Dosedaj so bile slovenske prinige v naši delavski sobi vsako drugo nedeljo, ako je bilo lepo vreme. Sedaj, ko so volitve za državni zbor razpisane, se pa gosp. kaplan Demšar tako žrtvuje sveti stvari, da pride vsako nedeljo, neglede na pot, k nam sejati »božjo besedo«. Žal da je ta pridiga polna klerikalne lulike, in le agitacija za klerikalnega kandidata.

Po pridigi prav pridno nagovarja delavce za svoje društvo in v nedeljo 10. t. m., je že povedal, da bo sklical tajni shod. Pojasniti je moral svojim pristašem, da na tajni shod ne sme drugi, kakor tisti, ki ima vabilo.

Mi vprašamo g. kaplana, kdo da dovoli v naši zborovalnici držati politične shode. Ako nimate toliko poguma, da skličete svoj shod v javnem lokalu, je bolje da pustite take stvari pri miru; prostor je za vse delavce, nikakor pa ne za politične stranke.

Ako hoče gosp. kaplan pridigovati, mu radi dovolimo shodov; pa v naših prostorih nikakor ne.

Trst. Načrt volilne reforme, ki je bil sprejet na zadnji seji deželnega zbora, je bil izpremenjen v tem smislu, da za izvolitev ne zadostuje relativna, temveč mora biti absolutna večina. Mandati ne bodo veljali 6 let, ampak samo tri. Cenzus ostane, kakor je bil določen v načrtu in tudi triletno bivanje kot pogoj volilne pravice v četrtem razredu. V okolici voli prvi razred enega, drugi dva, tretji in četrti po tri poslanca, torej skupaj devet.

Borovlje na Koroškem. Pred kratkim smo bili prisiljeni, označiti na pravi način lazi in zavijanja nemško nacionalnih listov o zadnji rudarski stavki. Tudi podjetniško glasilo »Arbeit« je postavilo v svojem poročilu resnico naravnost na glavo. Ali vse laži je prekosil »Mir« s svojimi infamnimi noticami dne 23. svečana in 3. marca. Dasiravno je bil velik del prizadetih delavcev v njegovem taboru, se ta dični list ni zganil, dokler je trajala stavka. Prav po jezuitovski maniri pa poliva sedaj svojo gnojnico na socialne demokrate, ki so se edini požrtvovalno zavzeli za delavce, dasi niso bili njihovi pristaši. Da se vidi, kake nizkosti je zmožen »Mir«, podajamo v naslednjem po vsem objektivno poročilo o celem gibanju. Bilo je takole: Meseca januarja je prislo nekoliko rudarjev k sodrugu Neutzlerju, prosit ga za svet, kako naj se obranijo vednih neopravičenih odtržkov od meze. Sodrug Neutzler jim je svetoval, naj skličejo za prihodnjo nedeljo vse delavce na skupno posvetovanje. Toda v nedeljo se je zbralo samo 30 delavcev; drugi so se ustrašili, ker je telefoniral ravnatelj Rieger, da jim ni treba iti na shod, ker tudi on ne gre tja. Vsled slabe udeležbe se ni moglo skleniti nič druzega, kakor da naj se zbero delavci prihodnjo nedeljo v večjem številu, da se zabeleži njih pritožbe in s podpisi vseh udeležencev predloži ravnatelju Riegerju. Obenem je govoril sodrug Neutzler o pomenu in namenu organizacije. Naenkrat dne 7. svečana je prisla deputacija teh delavcev k sodrugu Neutzlerju ter mu je naznanila, da so delavci ustavili delo, ker se jim je dan poprej zopet trgalo plačo, pa hočejo iti vsi skupaj k ravnatelju, da se mu pritožijo. Deputacija je prosila Neutzlerja, naj jo spremi k ravnatelju,

kar jim je ta takoj obljubil. Obenem so telegrafirali delavci sami na svoje stvoške strokovnemu tajniku Mahrerju v Celovec, naj pride popoldan ven. «Mir» natolčuje, da so hoteli delavci imeti drja. Brejca. Na kratko povedano, je to navadna laž. Ako bi bili hoteli delavci imeti Brejca, bi bili sli gotovo k župnijskemu provizorju v Podlublju; saj so bili večinoma udje ondotnega klerikalnega društva. Pa niso sli k njemu, temveč k socialnim demokratom, ker so pač vedeli, da jim je v delavskih vprašanjih več zaupati, kakor klerikalcem. Mahrer je na shodu delavcem povedal, da je bilo njih ravnanje nepremišljeno; potem pa je sestavil njih pritožbe in je spremil izvoljeni odbor k ravnatelju. Ta pa ni hotel slišati ničesar; zahteval je, naj pridejo vsi po obračun, ker se sploh ustavi promet. Tudi druga obravnava v navzočnosti okrajnega glavarja, obrtnega nadzornika in borovelskega župana je ostala brez uspeha. Potem se je vložilo tožbe priokrajšanih delavcev pri okrajni sodniji. Sodruga Mahrer in Neutzler sta se trudila, da poiščeta za delavce drugod dela, kar se jim je posrečilo. Nabrala sta 250 kron, katere se je razdelilo družinskim očetom in tistim, ki so hoteli odpotovati, pa niso imeli sredstev. Kaj pa so storili klerikalci? Kaj podlubljski gospod? Vsi skupaj se ostali v svojih luknjah in so prepustili svoje somišljenike njih usodi. Zakaj pa niso oni poklicali drja. Brejca? Zakaj niso sli k ravnatelju, na občino, na sodnijo? Zakaj niso skrbeli, da bi bili ljudje dobili dela? Zato bi bilo treba nekoliko poguma, pridnosti in razumevanja, črni gospodi se pa zdi veliko lažje, namesto tega nesramno blatiti in oblajevati tiste, ki so res delali. Enkrat piše v lazi utrjeni list, da delavci niso bili organizirani, drugič pa čivka, da so sli socialni demokratje zopet prosit dela. Kaj mu je mar, da se bije sam po zobeh? Saj misli da ga čitajo sami tepci. Resnica pa je, da so sli vsi zavedneži rajši proč, pod jarem so pa zlezli samo klerikalni Pliberčani in Ljubelci, in sicer na svet svojih duhovnih svetovalec. Bolje bi bili pa tudi oni storili, ako bi bili odšli, temveč ker je kvečjemu še za eno leto dela. Bedasta laž je tudi, da se je delavcem zapisalo v knjižice «odpuščen radi stavke». Tako neumen je morda podlubljski poročevalec, ne pa podjetniki, ki dobro vedo, kaj jih čaka, ako zapisejo delavcem kaj v knjižico, kar jim lahko škoduje. Knjige, ki smo jih videli sami, so bile pravilno izpolnjene in pobožni «Mir» si je tudi to iz prsta izsesal, ker z resnico ne bi bil mogel zadeti socialnih demokratov. Impertinentno obrekovanje je torej 1. da so socialisti nasčevali delavce v stavko; 2. da so jih vodili za nos in pustili na cedilu; 3. da niso izročili nabranega denarja pravemu namenu. Dosledno je obrekovalec tisti, ki je to trdil. Seveda se ne čudimo, če najdemo take lopovščine v «Miru». Temu listu tudi ženska čast ni sveta; dolgovi političnega nasprotnika so njemu politično orožje. Njegov ton je surov in nizkoten, podlo zmerjanje se zdi njegovi praznosti duhovitost. «Mir» je uvrstiti v kategorijo tistih časopisov, ki jim je posurovljevanje ljudstva imenitna naloga, obrekovanje in neollikano zmerjanje pa najljubše sredstvo. Tako dela «Mir» Slovenstvu na Koroskem «čast». Čas, ko bode slovensko ljudstvo obračunalo z njim pa pride prej kakor misli.

Izkaz prostovoljnih darov.

Volilnemu skladu ljubljanske okrajne organizacije so prispevali: Železničarji južne železnice v Ljubljani (pola št. 19) 21 K 15 v; organizovani mizarji tvrdke Petrin 1 K 90 v; železničarji državne železnice v Ljubljani (pola št. 3) 19 K; Jos. Buda nabral na Glineah 1 K 10 v. Skupaj 48 K 15 v.

Za tiskovni sklad dnevnika je prispeval sodrug Anton Lauter, Borovlje 1 K; sodrug Paul, načelnik postaje v Kresnicah 80 v. Skupaj 1 K 80 v.

E. WILFAN

krojaški mojster

Ljubljana, Resljeva cesta 12

sprejema in izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Obleke po meri izdeluje po naj-novejši modi. 10-1

Solidno delo!

Cene nizke!

Izšla je v založbi časopisa «Naprej» v Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H. Kirchsteiger. — Cena I. knjige, obsegajoči 312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega branja knjigo «Pod spovednim pečatom» prav toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi lista «Naprej».

Akeidenčna tiskarna in trgovina s papirjem

Fr. Blaž

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 6

se priporoča za vse v to stroko spadajoča dela, kakor vizitnice, vabila, račune, naznanila i. t. d.

Prevzamem tudi

zunanja naročila. 4-1

Postrežba točna, hitra in najceneja.

Iz Ljubljane v New-York stane samo 185 kron

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na
Simona Kmetetka
v Ljubljani Korošorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Iz Ljubljane v New-York stane samo 92-50 gld.

Oglase

za vse

časnike in koledarje sveta

preskrbi najbolje in najceneje

ekspedicija oglasov

EDVARD BRAUN

Dunaj, I. Rotenturmstrasse 9.

Časniški in koledarski katalog inrentom zastoj in poštne prosto.

Postavno zavarovana.

Allein echter Balsam aus der Schatzkammer-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Schlad-Baden.

Vsaka ponaredba in ponatsek je kaznivo. Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K. 4 52-8

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Naj toča majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.

Stanje hranil. vlog:

22 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

760.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

ZA VARNOST VLOG JAMČI POLEG LASTNEGA REZERVNEGA ZAKLADA MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO DAVČNO MOČJO. DA JE VARNOST VLOG POPOLNA, SVEDOČI ZLASTI TO, DA VLAGAJO V TO HRANILNICO TUDI SODIŠČA DENAR MLADOLETNIH OTROK IN VAROVANCEV. 4 26-18

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne listine pa po 5% na leto.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52-28

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Sodruzi, organizirajte se!

Listek.

Hans Kirchsteiger:

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan.
Dalje.

Toda župnik ni čutil več tega onečaščenja njegove duhovniške glave. Tudi ni vedel, da je prijel menih njegovo roko in jo pomolil škofu, dočim ga je še drugi podpiral.

Na srebrnem krožniku v ceremonarjevi roki je ležal sedaj ostro nabrušen nož.

Ko pa je začel škof s tem nožem strgati kožo župniku s posvečenih prstov, ga je spravila mučilna bolečina zopet k zavesti. Roki sta se hoteli iztrgati, ali meniha sta ji držala kakor s strojnimi kleščami. Odstavljeni duhovnik mora za vedno izgubiti sposobnost za dotiko svete hostije. Zato ni smelo ostati na njegovem, za cerkev izgubljenem telesu, nič posvečene kože. Za škofa pa je bila cerkvena ceremonija degradacije težak del njegove naloge.

Ne, da bi se mu bil smilil ubogi grešnik, ki si je prislužil kazen s svojim vtajevanjem. Ne, da bi ga bila ganila njegova bolečina, ko je z ostrim nožem prežaval fine živce in žilice na koncih prstov. Nezvesti duhovnik je prizadel njegovemu škofovskemu srcu mnogo več bolečin s svojo nespokorjenostjo.

Ampak to delo je zahtevalo največjo paznost, kajti kri ni smela teči pri tem opraviilu. Dobra mati cerkev noče prelivati krvi. Niti največji sovražnik ji ne more očitati tega. Zato je dala od nekdanj krivoverce le sežigati, pri čemur ni tekla kri. Nikoli ji ne bi bilo dovolilo njeno dobro srce, da bi bila dala komu odsekati glavo.

Nož v škofovih rokah je bil sicer že rdeč. Ali s tem še ni bila prelomljena cer-

kvena prepoved. Ta kri je prihajala od prav, prav malih kapljic, teklo pa vendar ni nič krvi; tako globoko ni zarežala pazna škofova roka. Kaj pa so bile te maloštevilne kapljice krvi v primeri z bolečinami škofovskega srca, ki je krvavelo nad izgubljenim duhovnikom!

Končno je bilo tudi to, v imenu cerkve izvršeno onečaščenje gotovo. Solze bolesti so bile v župnikovih očeh in ko jih je obrisal s svojimi prsti, je bilo, kakor da bi bil pretakal krvave solze. Na ranjenih prstih so pa gorele kapljice solza kakor ogenj.

Sedaj je podal ceremoniar škofu gorečo svečo. Škof je izpihnil in je dejal:

„Kakor ugašam to svečo, bodi tudi ti ugasnjen pred Bogom in pred sveto cerkvijo.“

Obenem so ugasnili vsi navzoči duhovniki svoje sveče v znamenje, da degradirani ni več njih sobrat.

Na to je prijel škof svojo svečo z obema rokama in jo je prelomil na dva kosa, ki ju je vrgel s to ceremonijo na duhovno smrt obsojenemu pred noge.

Bilo je začetkoma določeno, da zlomijo tudi vsi drugi duhovniki svoje sveče zaradi večje slovesnosti in globokejšega vtiska. Ali to je preprečilo vprašanje cene. Škof ni hotel plačati, oče prior je pa branil svoje sveče, ako se mu jih ne plača.

Novo imenovanemu župniku Grosu je šlo itak trdo z upihnenjem svoje sveče. Močno se mu je tresla v roki in sapa mu je skoraj zastala. Šele po večkratnem poskusu se mu je posrečilo, simbolično ugasniti svojemu predhodniku v službi luč življenja.

Stari prošt Šuster je bil pač krepkejši. Enkrat je pihnil in sveča je ugasnila. Mislil je na denar, ki ga je bil izgubil zaradi odstavljenega župnika.

Obsojenec bi bil moral sleči še duhovniško suknjo in odložiti kolar. Ker pa tega ni hotel iz zakrknjenosti, ali pa ni mogel vsled slabosti, sta storila tudi to še meniha v službi cerkve. Zato so mu oblekli zopet staro hlapčevo suknjo.

Končno je iztegnil škof še desno nogo. Ta ceremonija naj bi bila pomenila sunek, s katerim je nedostojni za vse čase izpahnen iz cerkve božje. Sedaj je storil škof vse, kar je moral storiti kot pravičen mož, da ohrani svojo ljubljeno cerkev čisto in prepreči, da ne onečasti nedostojen duhovnik oltarja. Kar bi bila še zahtevala njegova služba, tega ni mogel izvršiti. Pontificale romanum, čegar predpise je pri tej žalostni ceremoniji dotod natančno izpolnil, določa še, da izroči škof degradiranega posvetni roki, da ga sežge. Ali stara, dobra doba je minila, cerkev božjo so oropali njene svobode; svetovna moč, ta nehvaležna hči, ne sluša več svoje dobre matere.

Ako bi imela dobra mati še pravico, izročeno ji od Boga, ako bi se država še zavedala svojega pravega namena, tedaj bi stala sedaj zunaj grmada in ljudstvo bi lahko uživalo smrtné bolečine grešnika ter se okrepčalo v sveti veri. Toda čas je popačen. Posvetna roka se dviga celo proti svoji materi in škof more lepe, svete ceremonije, ki jih predpisuje Pontificale romanum, izvršiti samo napol.

Toda za župnika je že ta polovica več kakor preveč...

Meniha sta ga vzela sedaj medse in sta ga odpeljala skozi vrste duhovnikov. Kakor da nosijo mrliča, so zapeli Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam; sveče pa so obrnili z vrhom navzdol.

Dalje prih.

Ali ste se že naročili na dnevnik?

Dolžnost vsakega sodruga, somišljenika in prijatelja svobodomiselnega delavstva je, da si naroči **Rdeči Prapor** ki bo počenši z aprilom izhajal kot dnevnik.

Delavci!

Podpirajte Vaš list! Za delavca je le delavski list!

Somišljeniki!

Naročite se na „RDEČI PRAPOR“, ki edini se bojuje za resnično osvobodjenje slovenskega naroda.

Svobodomisleci!

Pokažite dejansko, da umevate pravo svobodo!

Sodrugi!

Agitajte od moža do moža, od hiše do hiše za Vaše glasilo!

Kdor se še ni naročil na dnevnik „Rdeči Prapor“, naj to nemudoma stori.

Dnevnik „RDEČI PRAPOR“ bo v času volilnega boja neobhodno potreben vsakemu delavcu pa tudi inteligentu.

Dnevnik „RDEČI PRAPOR“ bo prinašal izvirna poročila iz vseh znamenitejših krajev države in slovenskega ozemlja.

Naročnino, ki znaša za oba meseca samo 4 krone, je poslati na naslov:

Upravništvo „Rdeči Prapor“, oddelek dnevnik, Ljubljana.